20-LECIE MIĘDZYWOJENNE

nazwa ściśle związana z okresem II Rzeczpospolitej:
11.11.1918 – 1.09.1939

TŁO POLITYCZNE

1918 – zakończenie I wojny światowej i odzyskanie przez Polskę niepodległości
1919 – 1920 – wojna polsko-bolszewicka
1926 – wojskowy zamach stanu Józefa Piłsudskiego, początek rządów sanacyjnych
1929 – początek światowego kryzysu ekonomiczno-społecznego
1939 – wybuch II wojny światowej

Filozofia

Edmund Husserl – fenomenologia
William James – pragmatyzm
Zygmunt Freud – psychoanaliza
Carl Gustaw Jung – psychologia głębi
John Broadus Watson – behawioryzm

IDEOLOGIE TOTALITARNE

komunizm
faszyzm
nazizm

SZTUKA AWANGARDOWA

- futuryzm
- surrealizm
- kapizm
- konstruktywizm
- kubizm
- dadaizm
- formizm
- abstrakcjonizm

LITERATURA

LATA 20. (okres nadziei)

Skamander

„Pro Arte et Studio"
„Skamander"
„Wiadomości Literackie"
Julian Tuwim
Kazimierz Wierzyński
Jan Lechoń
Antoni Słonimski
Kazimiera Iłłakowiczówna
Maria Pawlikowska-Jasnorzewska

- codzienność jako temat
- język potoczny
- optymizm, radość życia

EPIKA:
Stefan Żeromski
Przedwiośnie
(mit szklanych domów, obraz rewolucji, wizje niepodległej Polski)

LIRYKA

FUTURYŚCI
Stanisław Młodożeniec
Tytus Czyżewski
Bruno Jasieński

- kult teraźniejszości, cywilizacji
- poezja wolna od rygorów składni i ortografii
- język potoczny
- poezja dla mas

AWANGARDA KRAKOWSKA
„Zwrotnica"
„Linia"
Julian Przyboś
Tadeusz Peiper

- 3 x M: miasto, masa, maszyna
- kult nowoczesności
- wiersz jako przemyślana konstrukcja

LATA 30. (okres niepokoju)

LIRYKA

Dojrzała twórczość Juliana Tuwima:
Bal w operze,
Do prostego człowieka,
Do generałów

DRUGA AWANGARDA (katastrofizm)
Awangarda Lubelska
„Kwadryga" (Warszawa)
Awangarda Wileńska
(Żagary)
Józef Czechowicz
Władysław Sebyła

Indywidualne style w poezji
Bolesław Leśmian
(folklor, baśniowość, neologizmy)

EPIKA:
Zofia Nałkowska
Granica
(granice społeczna, moralna, filozoficzna)
Bruno Schulz
Sklepy cynamonowe
(mityzacja)
Witold Gombrowicz
Ferdydurke
(zagadnienie formy, jednostka a społeczeństwo)

DRAMAT:
Stanisław Ignacy Witkiewicz
Szewcy
(zanik indywidualizmu, obraz rewolucji)

LITERATURA OBCA

Franz Kafka
Proces
(everyman, problem winy i kary, samotna jednostka wobec opresyjnego systemu)

Michaił Bułhakow
Mistrz i Małgorzata
(obraz totalitaryzmu, motyw artysty)

projekt graficzny Bartek Brosz

MAPA MENTALNA „20-LECIE MIĘDZYWOJENNE"

pochodzi z podręcznika Sztuka wyrazu dla klasy 3 (część 2).

sztuka wyrazu
gdańskie wydawnictwo oświatowe